

Dr. Shahida Asghar

Abstract

Symbols in the poetry are integrated part of all universal literatures. Symbols have different meanings. Some have local and some have universal meanings. There is an apt use of symbols in the mystic poetry (sufi shayery) of the South Asia. The meanings of symbols have great significance, the understanding and perception show the maturity and grip over the subject. The symbols used the poetry of Saïen Ahmad Ali have also significance, they are universal and shows the universal values of human being. Ultimately, leads the Saïen's poetry into Universal.

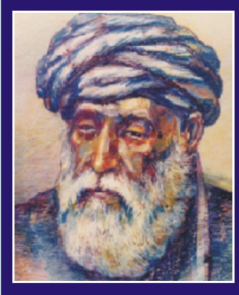
Key Words:

Significance, symbols, poetry, Ahmed Ali Saïen, Sufism Introduction The use of symbols in poetry is essential element, every rich literature is pregnant

with symbols but the symbols in the mystic poetry has profound meaning and depict the intoxication of the poet and looks as metaphysics. Symbolism is the practice or art of using an object or a word to represent an abstract idea. An action, person, place, word, or object can all have a symbolic meaning. When an author wants to suggest a certain mood or emotion, he can also use symbolism to hint at it, rather than just blatantly saying it. (Hyper, 2017) Examples of Symbols in Poetry and Literature Symbols abound in poetry, literature, music and art. A symbol is a metaphorical object or image Here are of that stands for something else, especially a material object representing something more abstract. examples symbols: The rose and the moon symbolize love: "Love is a rose and you'd better not pick it; it only grows when it's on the vine." (Hyper,

"Significance of Symbols in Saïen Ahmad Ali's Poetry"

2017) Mars symbolizes aggression and war, while Venus symbolizes love: "Men are from Mars; women are from Venus." The four seasons symbolize the stages of life: spring (birth and youth), summer

(maturity), fall (senescence), winter (old age and death). A ring, especially a band of gold, represents faithfulness and fidelity: "With this ring, I thee wed." The dove symbolizes peace, as do the olive and the lamb: "How many seas must a white dove sail, before she sleeps in the sand?" Iron and steel are symbolic of strength and invulnerability:

Superman is the iconic "Man of Steel." The color green suggests life, especially things that are newly or recently born and growing: "a green youth." The color purple represents royalty and privilege: "Prince Charles was born to the purple." The color black symbolizes evil and/or death: "The four horsemen of the Apocalypse ride black steeds." The color white symbolizes innocence and purity: in medieval art, a white lamb symbolized the innocence and purity of Jesus Christ. (Hyper, 2017) "Universal" or "Local" Symbols

Symbols can be "universal" or "local" to a particular poem and its context, or both. For example, the moon is a universal symbol of love. However, in Percy Bysshe Shelley's poem "To the Moon," the moon represents fatigue, alienation, loneliness, useless labor and unrequited love. While the "universal" symbol still holds, the "local" symbol is more nuanced. Use of Symbols in Sufi Poetry According to the Sufis, the phenomenon of Divine Love, or of love for the Absolute, can only be expressed in metaphorical language. For this reason, Sufis have employed idioms of temporal human love as symbols of the Divine love in their speech and writings. The Sufi poets have often resorted to gendered imagery in their poetry in order to articulate the subtle notion of Divine Love. These Sufi poets present themselves as ardent

lovers, portray God as the Beloved, and sometimes evoke a bridal metaphor as well. They employ feminine symbols for the seekers of the Sufi path, whereas God is represented in masculine terms. They identified themselves with a wife or bride, while the husband or groom symbolized the Divine Self. (Anjum, 2013) Sufi poetry abounds in symbols. Apparently love romances, the poetry depicts burning passion for the Absolute. The great Hindko Sufi poet, Sain Ahmad Ali, treading the sufi path, uses various symbols like journey, circle, love, lover, beloved, mansoor al Hallaj, eyes, ocean, Noah's ark, physician, executioner etc in his poetry to depict his passionate desire to know the absolute Truth. He knows human ability to reach where other creatures cannot:

To be Continued.....

گوشہ ادب

مرگ ہے قمر

کے دن تو یاد دلاتا ہیں
اے وقت نزع دی آخراں اے

گھٹھ لکھاں نوں ڈراتا ہیں
گھٹھ راحت دی پہچانہ این

جدوں سانس لکلی کے جانی اے
اے روح نے جس ہو جائوں اے

نہ ساتھ تیرے نال آسی کوئی
نہ ساتھ تیرے نال جاسی کوئی

جدوں چار دا کنہا چڑھتا ہیں
لیک دا لغوہ گلاں اے

میں منظر مرگ دا دیکھا اے
میں منظر قبر دا دیکھا اے

اے دن ملاقات دا بھانہ اے
جدوں رب آپرے کول جائوں اے

کیوں کھود کے گور نہیں آپرے لوک
دنا کے آنے جانے دن

نہ مال کوئی کام آخراں اے
نہ بال تیرے نال جائوں اے

اے تلخ حقیقت چھپ دی مجھ
اے خالی اپڑاں گھٹھانہ اے

تو عرش زمین اترانا ہیں
تو اندر قبر دے بھجھ کرانا ہیں

اے دن سخت ہو جائوں اے
رو کے بھجھ کرانا ہیں

اے اقدو پونج کے دھوتا اے
اے پنا پٹاڑاں کرنا ہیں

دست ریت جہاں اپڑاں اے
اے مٹی وج مل جائوں اے

اے زبست کسی نال رک دی مجھ
بس اے ای دے یاد دلاؤں اے

دست اگے دی دھ جائوں اے
قبروں بھلاں دی اکاڑاں اے

غزل

ایک اے بے وفائی ہے وفائی اے
میرے ہرک ہرک یاروں، اے بھی پانی اے

لفے دے وج آکے اودھ خیرتاں کر دے
فخر بڑا کر دے آزی آتی دی کمانی اے

کاش کہ میرے دے اپنی ہی ہندا
بڑی مشکل میرے دے آزی چٹائی اے

پتی ڈھوہ کوئے کڑیاں گلاں کر دی اے
مٹی اسرائیل گے اودھ کوئی رس لائی اے

سستی اکھیاں مل اندرون تک اودھ دیکھے
آزی اتان نظراں وج تھی بے حیائی اے

یار کوں رہ کے بس نہ دیکھ دا رہندا دے
رقیبان پچھانداں لگ دے تماشائی اے

پتھر پتھر دے ربڑے دے پتھر پتھر ترا دے
آسے پاسے چھ پتھیری سارا شور ترا دے

داوے، ناگے سارے تیرے اقدو ہم مل اُن
تیراں نساں چلداں رے سارا زور ترا دے

آپرے قی خاطر اٹھ جانے اٹھنے تال مل دا
تھچے دیکھیں ہرک ہرک زیر شور ترا دے

ہمت کر کے اگے دھ چاچھے موند دیکھیں
دیکھ جھوڑا بھجے ہوئی اونی چور ترا دے

اکھیاں اکھیاں اکیاں باکے سینہ تانے تھ لے آپڑا
ان تار دسمے دھنوں کوں کہ کتنا زور ترا دے

اٹھ جا ہندو کوں جھٹھاں دٹلے چار پوہیرے
چھک کے کڈلے آپرے دل پوجتا شور ترا دے

ری خوش اخلاقی دی تو صابر چھوڑ نہ دیوں
اصل حقتے تو ماضی بھل جا اگلا زور ترا دے

غزل

مرگ ہے قمر

مرگ ہے قمر

اس دے کچھ ہے چاندین تے روزی واسے
عذاب بھڑ جانین۔ او اگر مال پوگا فریاد
کر دینے تا جواب ملدائے کہ خاندان وج

سارے ٹرے دیاہے ہوئیں ایہہ
دوہا تین۔ تے اتان چوٹی کب پندر کرنا ہوئی
روزی کیندے منوں کب پی کی پندر۔ مہتاب
دیہ پھیرے تے غوری دایراہ پی روزی نوں آپڑی
نویزناؤں واسے زور لگاندین۔ اسراں پورا
کہا چھلی بازار بھڑ جانائے۔

گلاب جان کب غریب رے ان سگر او
وڈے لوکاں دی ریس کر دینے تے چوچھی
شان دکھ لے لوکاں اکے آپ نوں امیر زادی
شکرے دی کوش کر دینے تے لوگ اس
نوں کب کر دینے تے بھجوں لکدین۔ اوہی
دولت دے لاف وج روزی نوں آپڑی نوں

بھڑاؤں واسے میدان وج آجاندے تے
مہتاب تے غوری اس نوں چھ کر دینے
کچھ پھیردین۔ مگر گلاب دا پتر نی لودالو
بھوندے۔ روزی حالات دیکھ کے کب ہور
عذاب وج پھس جائے۔ کب سوہنراتے
پڑا کھٹا جوں گھیل حالات دیکھ کے روزی اس
داندرد بھڑ جانائے تے روزی اس نوں
چاچھیں لکدے۔ کھیل گلاب جان دی
چوٹی شان دی پل کھول دیندے تے

گلاب جان آپرے مقصد وج نا کام
جواندے تے توت انغوری تے مہتاب
نوں سمجھاندے کتھی بے روزی دی زندگی
تاہ کر دیو اس نوں زبردتی بیوقوفان دے
پلے پلے کیوں بندھ دیو۔

روزی بھجور ہو کے آپرے مال ہو دے اگے
زبان کھولدے تے کیندے۔ تھی بیشک
آپڑی دولت آپڑی بھجورے پرمانوں دے
دے منوں دولت نی چاچھیں آپڑی کھدی
چندری چاچھیں مہتاب تے غوری نوں
آپڑی غلطی دا احساس جوجاندے تے روزی
دا بھجھ گھیل دے بھجھ وج دھڑیں دا فیصلہ
کر لیدین۔

اُردو ڈرامہ سیریل "گلابو مہتاب" پر ویڈیو سیر: فرحت اللہ قریشی

اس ڈرامہ سیریل وج ایدھ دکھاؤں دی
کوشش کیتی کی آئی کہ حص دے کوڑے تے
سواری ہو کے سونے دی سڑک تے دوڑنے
والے ہمیشہ منہ دے پھار کھیندے
ہوندین۔ ویاہ شادی دے معاملے وج اولاد
دی رضامندی تے تیان نہ دینوں والے
مال پیوا آپرے فیصلیاں تے پہچانائے کی
ہوندین۔ چھوٹے منہ تے آخر خپائی دی
چھوڑ پھینچی ائی ہوندے۔ ایوئی موضوع آیا
اس ڈرامہ سیریل داتے اس دی کہانوی
اسراں آئی۔

مہتاب بانو تے غوری دن غورخان۔ روزی
ان دی جوان تے سوہنری تھی اے۔
جیڑی کیت دیت وج تھی پئی اے اس
دے خیالات نی مغربی تے مہتاب تے
غوری سوچدین کہ آپڑی تھی نئی نوں مغربی
تہذیب کیت لکھ کے اس نوں مشرق وج
ویاڑاں چاچھیں۔ ایہہ فیصلہ کر کے ایہہ
لوک روزی نوں لکھ پاکستان
آچھیں۔ روزی واسے مشرقی ماحول وج
آپ نوں سیر کرنا مشکل جوجاندے تے
اس نوں ایہہ پیتی لگ جائے کہ اس دا
مال پیواں نوں اتھے ویاڑاں واسے لیاہے
اور پشان جوجاندے۔ اے مہتاب تے غوری
آپس آپس فیصلہ کر دین کہ روزی دا رشتہ
آپرے خاندان وج تا جاوے تاکہ ساڈی
دولت خاندان کی بار نہ جاوے۔ جد ایہہ
آپرے خاندان تے نظر ماردین تا اتان نوں
دوا دی تے نظر آئدین۔ جنان دا ویاہ کی
ہو یا ک مہتاب دی پھندا پترے
دوسر غوری دے پراء دایتر مگر ہندو
ٹرے جابل تے ان پڑھان۔ مگر فیصلہ ایوئی
اے۔ روزی نوں خاندان وج ای
ویاچاوے۔ ہونڈ مہتاب چاچھیں اے کہ

نعت

سلائی در سلائی شاہ بخا یا رسول اللہ
تو ای سنت تو ای قرآن سراپا یا رسول اللہ

بہارا یکساں دا عاصیاں دا ذات اقدس اے
تھی دیکھاں دے او ملجا و ماوی یا رسول اللہ

نفس مغرور دل باغی اے اللہ دی عبادت سی
تو اے مہر گلہ ساں ہمیشہ یا رسول اللہ

کسی صورت زمانے دا ایہہ مال و زر نی آکر
کردت چھوٹاں بار الہا یا رسول اللہ

میری مڑی بھڑاں دیوٹی حسین دا صدقہ
بروز حشر رکھواں لاج مولا یا رسول اللہ

کراں جہت دے نی ہماہریش نی ہو جاواں
غلام حاضر روے ہرم تہذا یا رسول اللہ

کدو آسے باریانی دا شرف پا نی غلام آخر
کدو آسے میرے واسے بلادا یا رسول اللہ

خوش سامت کہ باب رعت عالم کھلے آقا
قدم یوب زبیرت اے وسیلہ یا رسول اللہ

خدا ہووے نی ہونڈ میں قرآن الہی جس دے
کہو دن آقا کہ پاس جس کی چاہا رسول اللہ

ہندکووان "سچ پرانی تے سچے خدائی"

الفاظ حق: پرانی (غیر) نے (ہنچا)

اُردو ترجمہ: پرانے کاموں میں نئی عقل اندازی
کرنے والے۔

عنوان: بے وقوفی۔

معا: بے وقوف تے جابل لوک ہر کسی

نال ڈر دین۔

نعت

سلائی در سلائی شاہ بخا یا رسول اللہ
تو ای سنت تو ای قرآن سراپا یا رسول اللہ

بہارا یکساں دا عاصیاں دا ذات اقدس اے
تھی دیکھاں دے او ملجا و ماوی یا رسول اللہ

نفس مغرور دل باغی اے اللہ دی عبادت سی
تو اے مہر گلہ ساں ہمیشہ یا رسول اللہ

کسی صورت زمانے دا ایہہ مال و زر نی آکر
کردت چھوٹاں بار الہا یا رسول اللہ

میری مڑی بھڑاں دیوٹی حسین دا صدقہ
بروز حشر رکھواں لاج مولا یا رسول اللہ

کراں جہت دے نی ہماہریش نی ہو جاواں
غلام حاضر روے ہرم تہذا یا رسول اللہ

کدو آسے باریانی دا شرف پا نی غلام آخر
کدو آسے میرے واسے بلادا یا رسول اللہ

خوش سامت کہ باب رعت عالم کھلے آقا
قدم یوب زبیرت اے وسیلہ یا رسول اللہ

خدا ہووے نی ہونڈ میں قرآن الہی جس دے
کہو دن آقا کہ پاس جس کی چاہا رسول اللہ

ہندکووان "سچ پرانی تے سچے خدائی"

الفاظ حق: پرانی (غیر) نے (ہنچا)

اُردو ترجمہ: پرانے کاموں میں نئی عقل اندازی
کرنے والے۔

عنوان: بے وقوفی۔

معا: بے وقوف تے جابل لوک ہر کسی

نال ڈر دین۔

مطلب: اے بھل دا زیادہ تر حقت سبھی
حالات نال اے جتھے مفاد پرست تے سیاسی
لیڈر اپدی رستھی وج جہد عام نوں استعمال کر
دین تے عام اکھاں منٹ کے پیڑاں دی طر
اک ای تڑے نو پھینچی اے۔

وزیراعظم محمد شہباز شریف نال انڈونیشیادے صدر پر ابووسویمتا ملاقات کردے پھین، چیف آف ڈیفنس فورسز فیلڈ مارشل عاصم منیر بی موجود اُن

وزیر اعلیٰ نے 21 اضلاع اچھسی ٹی ڈی فیزاں دی منظوی دے دی

[illegible]

و ادا ادبی میلہ ختم ہو گیا پشور اُج افغانیاں دی پکڑ دھکڑ اُج تیزی

7 افغانستان جہازیں کیسے انوں بن کر نے سے ایشیائی تیاریاں ہی پوری کرتی ہیں

وزیر اعظم دی نواز
شرف نال ملاقات

[illegible]

ڈینگ روک تھام سے دائر رٹ تے تفصیلی رپورٹ منگ لیتی گئی

یہ سب سے بڑی بہو کیاں ماری گئیاں

انہیں نے کہا کہ بی بی آئی رہبر گل کو لے کر لوکاں میں پھرتے ہیں، یہ بھی کہ ان کے ہاؤس آگ لگا گیا ہے۔ لیکن ان کے ہاؤس آگ نہ لگا، نہ وہ جلیں ہوئیں۔ لیکن ان کی بہو گائیاں ماری گئیں۔

گورنر خیبر پختونخوا فیصل کریم کٹدی ڈیا بیس آگائی سیمینار سی خطاب کر دے پھین

[illegible]

جیسا میں سال ملازمت میں کر کے ریڈیو میں آ گیا تھا۔ وہ اکاؤنٹ انٹر دی حیثیت نال چھپے دہاں اچ ریٹائرڈ ہو گئے۔ اُنہاں دے اعزاز اچ سنفر دی انتظامیہ تے قبضہ کیتی۔

پشور: معاون خصوصی اطلاعات شفیع اللہ جان پی ٹی آئی دے جلسے سی خطاب کر دے یحییٰ

یو۱۱ ای دے نال شہرکت داری قابل فخر ہے بلکہ کامی دایرہ مقدمات کے سہیلان وزیر اعظم

پاکستان دے معاشی استحکام آج امارات و اہم کردارے، قومی دے عید الاتحاد دی تقریب سی خطاب، سیک کی کتا

گوارے تگلت ملستان آج بھکی معصویاں دی منظوری، شہباز شریف دے زیر صدارت اجلاس، حکمت عملی، سٹراٹجی دی ہدایات

اسلام آباد (ڈیسک) وزیراعظم شہباز شریف نے دنا عید الاتحاد دے حالے نال مغربی قریب کی بطور مہمان خصوصی کر دے ہوئے کتا دی، وزیراعظم نے کتا دیں

پاکستان آج تھہرے قریب امارات شکر آواز سیر

پاکستان خزانہ دی ضرورت دے زور دے ہوئے کتا دیں

کمال چتر پور تانہ، معصومی ذات، دامت دے دے

شعبان آج ہاں کتا دیں، پیکری ذات، چتر مہمان،

دنا عید الاتحاد دے حالے نال معصویاں دی منظوری، شہباز شریف دے زیر صدارت اجلاس، حکمت عملی، سٹراٹجی دی ہدایات

اسلام آباد (ڈیسک) وزیراعظم شہباز شریف نے دنا عید الاتحاد دے حالے نال مغربی قریب کی بطور مہمان خصوصی کر دے ہوئے کتا دی، وزیراعظم نے کتا دیں

پاکستان آج تھہرے قریب امارات شکر آواز سیر

پاکستان خزانہ دی ضرورت دے زور دے ہوئے کتا دیں

کمال چتر پور تانہ، معصومی ذات، دامت دے دے

شعبان آج ہاں کتا دیں، پیکری ذات، چتر مہمان،

دنا عید الاتحاد دے حالے نال معصویاں دی منظوری، شہباز شریف دے زیر صدارت اجلاس، حکمت عملی، سٹراٹجی دی ہدایات

صوبائی اسمبلی ایچ گیس لوڈ شیڈنگ

[illegible]

پھندوروڈتے تجاوزات، گرانفروشی تے سہل شدہ چیزاں دے خلاف آپریشن ادبیات اطفال خیر پختونخوا

سنگل شدہ مرگیت قبضے 17 افرات گرفتار کلاب بیکری فروش، نانی بی شمال

پشاور (پیک) ایک ایٹل سسٹم کشنری آفتاب ہو
 ہے پرانے پھونڈے پر کلاب بیکری فروشانہ کارروائی کے
 کے پھیلنے پر ان کو دیکھ کر سولہ افراد گرفتار کیے گئے ہیں۔
 جس 17 کلابوں کو گرفتار کر کے تھانہ پولیس
 کے حوالے کر دیا گیا۔ وہاں تک 18 بیکری غیر مسلم
 قبضے کے ایک ایک گرفتار فروشانہ کارروائی کے قانونی

خلاف دہری سے غیر مسلم مرگیت دیکھ کر
 ان کے اصرار، جرم ثابت ہو کر ان کو گرفتار کر لیا
 گیا۔ کلاب بیکری فروشانہ کارروائی کے پھیلنے
 دیکھ کر پولیس نے کلاب بیکری فروشانہ کارروائی کے
 کلابوں کو گرفتار کر کے تھانہ پولیس کے حوالے
 کر دیا۔ ان کے خلاف کارروائی کے قانونی

پشاور (بکدو آف ڈیز) پشاور جی اڈیت اطفال خیر
 سہم بخوانی میں منعقد کیے جانے والے ایسے پشاور
 کے وائس چانسلر کی پشاور جی اڈیت اطفال خیر
 کے پشاور جی اڈیت اطفال خیر کے پشاور جی اڈیت اطفال خیر
 کے پشاور جی اڈیت اطفال خیر کے پشاور جی اڈیت اطفال خیر
 کے پشاور جی اڈیت اطفال خیر کے پشاور جی اڈیت اطفال خیر

وزیر اعظم دی سویلے 5 سی راتی 10 بجے تکل دے گیس دینڑیں دی ہدایت

کریکٹ کا عالمی چیمپئن ٹی ٹو ٹین ٹورنامنٹ کے افتتاحی ٹکڑے میں پاکستانی کرکٹرز نے بھارتی کرکٹرز کے خلاف ناقابل شکست کارکردگی دکھائی۔

سوئی گیس حکام نے لوڈ شیڈنگ

[illegible]

تک میس ای، وہ پھر ساڈے کیلادی ڈینڈے کے تمام لوں
 پنج می ساڈے تھہ تک کیس دیس جایی۔

[illegible]

انہوں نے کہا کہ یہ سب کچھ اللہ تعالیٰ کے ہاتھ میں ہے۔

بلک اینٹری کے بستے بدستوری کا مجسمہ برسرِ پائے

مشرق و بائیں ہندوستان کے صوبائی حکومت کی چلی ترقی
اے اناں نے کہا کہ ملک نوں ترقی دے رستے تے
لیا بنوس وے بدعنوانی اہل خانہ ضروری اے۔

پانڙي دي ڪمي نال گرديان
دي بيماري اڃا اضافو

پشاور (ويب ڏسڪ) خطوطي زونلڊي دي ڊيال هسپتال پانڙي بيماري سال بشري هسپتال گرديان اڃا پھري سال پھچان اڃا آھن ڊي بيماري اڃا ڪمي نال گرديان پشاور هسپتال مختلف اسپتالن اڃا روزانو ڊي بيماري اڃا

مریض لیاے جانے والے عین جتنا اچھا پڑی دی کی دی
 علامات ہونے پان، ٹھنڈ دھڑپ نال ای پڑی کہت
 ہونے لگا وے جس نال سرکاری وغیرہ کاری اسپتالوں

خمیر پختونخوا دا وفد سلیکر خیبر پختونخوا اسمبلی باہر سلیم سواتی نوں شیلڈ پیش کر دا پیا وے